

Розділ 4

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ

Катерина КЛИМЕНКО

канд. екон. наук, завідувач відділу бюджетної системи
НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління»,
м. Київ

Максим САВОСТЬЯНЕНКО

старший науковий співробітник відділу міжнародних фінансів та фінансової
безпеки НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління»,
м. Київ

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТІВ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ ЄБРР В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ

Україна в період проведення внутрішніх реформ прагне ефективно використовувати весь потенціал взаємного співробітництва з ключовими МФО на основі взаєморозуміння та рівноправного партнерства, вироблення спільних підходів до пріоритетів співробітництва, спільної відповідальності за результати залученого фінансування, забезпечення його ефективного використання для розв'язання найгостріших соціальних і економічних проблем.

Вкрай важливим сьогодні є розвиток співробітництва з однією з провідних МФО – Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР), який є надійним довгостроковим міжнародним партнером України і фінансує пріоритетні проекти розвитку за найвигіднішими умовами, чим сприяє розвитку стратегічно важливих секторів економіки й інфраструктури, упровадження структурних реформ, створює можливість доступу до кращої міжнародної практики, стандартів і професійної експертизи проектів.

Через фінансові інвестиції, бізнес-послуги та участь у політичному діалозі ЄБРР сприяє розвитку підприємництва та переходу до відкритої ринкової економіки. ЄБРР є найбільшим міжнародним інвестором в Україні. Станом на початок лютого 2021 року сукупний обсяг виділеного Україні Банком фінансування становить 14,5 млрд євро в рамках 486 проектів. На стадії реалізації знаходяться 9 спільних з ЄБРР проектів загальним обсягом на суму 1851,0 млн. євро. Обсяг використання коштів

позик ЄБРР за цими проектами станом на 01.02.2021 – 932,15 млн. євро (50,36 % загальної суми позик) [1].

У своїй кредитній діяльності ЄБРР використовує інструменти глибокого кредитування на підставі загальноприйнятих у розвинутих країнах стандартів банківської та страхової діяльності, поєднує реалізацію цілей, визначених стратегією операцій в країні за секторами з непередбаченими операціями, що підтримують ініціативи приватного сектору, співпрацює з банківськими установами, а також урядами держав із метою реалізації довготермінових планів розвитку, взаємодіє з іншими МФО, гармонійно поєднує міждержавний і регіональний підходи тощо.

Серед актуальних пріоритетів ЄБРР в рамках фінансової підтримки України в умовах викликів та загроз сьогодення, є участь у інвестиційних проектах державно-приватного партнерства. Так, наприклад, ЄБРР профінансує підготовку техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) та конкурсної документації щодо проекту концесії залізнично-поромного комплексу в порту Чорноморська. Це дозволить значно заощадити державні кошти та зберегти високий рівень якості проекту.

Концесійні проекти у ДП «МТП «Чорноморськ» входять до Переліку пріоритетних для держави інвестиційних проектів до 2023 року, затвердженого Урядом. Наразі консультанти займаються підготовкою ТЕО концесії першого та контейнерного терміналів Чорноморського порту. Попередні результати дослідження очікуються в березні 2021 року, після чого Мінінфраструктури прийматиме рішення про доцільність підготовки ТЕО. Передбачається, що внаслідок успішного здійснення обох концесійних проектів в порту Чорноморськ буде залучено близько 150 млн. дол. США інвестицій [2].

Також ЄБРР і «Київський метрополітен» підписали кредитний договір у розмірі 50 млн. євро на закупівлю 50 нових вагонів метро. Ще починаючи з 2019 року за підтримки ЄБРР у Києві розпочато реалізацію низки проектів у межах програми «Зелені міста». Проекти стосуються розвитку транспортної інфраструктури та модернізації системи централізованого тепlopостачання міста. Загальна сума проектів складає 320 млн. євро. Зокрема, 180 млн. євро – на модернізацію міського транспорту. Та 140 млн. – на модернізацію системи централізованого тепlopостачання столиці [3].

ЄБРР бере участь у синдикованій відновлюваній кредитній лінії із внеском Банку до 80 млн. дол. США на загальну суму до 300 млн. дол. США компанії «Кернел» (великий виробник і експортер соняшникової олії, що працює в виробництві, експорті та внутрішніх продажах соняшникової олії, рослинництві, експорті зернових культур, надання послуг зі зберігання і перевалки зерна на елеваторах і в портових терміналах)

для фінансування її потреб в оборотному капіталі. Фінансові ресурси ЄБРР будуть спрямовані на фінансування оборотного капіталу для закупівлі, зберігання, переробки, транспортування сільськогосподарських товарів і його експорту в складних умовах триваючої пандемії COVID-19 [4].

Залучення та ефективне використання сучасних кредитно-фінансових інструментів ЄБРР в рамках реалізації довгострокових інвестиційних проєктів має суттєвий позитивний вплив в контексті забезпечення економічного розвитку. З одного боку співробітництво з ЄБРР є надійним та стабільним джерелом довгострокового фінансування пріоритетних проєктів розвитку, дає змогу отримувати кредитні ресурси за найвигіднішими умовами для розвитку стратегічно важливих секторів економіки й інфраструктури, упровадження структурних реформ, фінансування державного бюджету та регулювання платіжного балансу, забезпечує можливість доступу до найкращої міжнародної практики, стандартів та професійної експертизи проєктів, а з другого – високий ступінь боргового навантаження суттєво посилює ризики фінансової безпеки країни.

Перелік джерел інформації:

1. Європейський банк реконструкції та розвитку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ebrr>.
2. ЄБРР виділить «Кернел» до \$ 80 млн. в рамках синдикованого кредиту. URL: <https://www.marketing-ua.com/yebrr-vidilit-kernel-do-80-mln-v-ramkah->
3. ЄБРР та Київський метрополітен підписали кредитний договір на закупівлю нових вагонів метро. URL: <https://kmr.gov.ua/uk/content/yebrr-ta-kyivskyu-metropoliten-pidpysaly-kredytnyy-dogovir-na-zakupivlyu-novyh-vagoniv>.
4. ЄБРР та IFC профінансують підготовку ТЕО та конкурсної документації щодо проєкту концесії в порту Чорноморська. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/yebrr-ta-ifc-profinansuyut-pidgotovku-teo-ta-konkursnoyi-dokumentaciyi-shchodo-proyektu-koncesiyi-v-portu-chornomorska>.